

Laidiens: 06.07.2010., Nr. 105

Ministru kabineta noteikumi Nr.605

Rīgā 2010.gada 29.jūnijā (prot. Nr.33 5.§)

Kārtība, kādā izmeklē un uzskaita nelaimes gadījumus, kuros cietuši karavīri dienesta laikā

*Izdoti saskaņā ar Valsts un pašvaldību institūciju amatpersonu
un darbinieku atlīdzības likuma 21.panta devīto daļu*

I. Vispārīgie jautājumi

1. Noteikumi nosaka kārtību, kādā izmeklējami un uzskaitāmi nelaimes gadījumi, kuros cietuši karavīri dienesta laikā (turpmāk – nelaimes gadījums).
2. Nelaimes gadījumus izmeklē un uzskaita, lai:
 - 2.1. noskaidrotu un turpmāk novērstu nelaimes gadījuma cēloņus;
 - 2.2. dokumentāri noformētu notikušo nelaimes gadījumu un nodrošinātu cietušajam karavīram vai, ja karavīrs gājis bojā, viņa apgādībā bijušām personām un mantiniekiem sociālās garantijas, kas noteiktas normatīvajos aktos, kuri regulē karavīru sociālās drošības jautājumus;
 - 2.3. noteiktu personas, kas ir pieļāvušas militārajos reglamentos un citos normatīvajos aktos noteikto prasību pārkāpumus, kuru dēļ ir noticis nelaimes gadījums.
3. Saskaņā ar šiem noteikumiem jāizmeklē visi nelaimes gadījumi, kuros cietuši karavīri dienesta laikā valsts teritorijā vai ārpus tās:
 - 3.1. pildot militāro dienestu;
 - 3.2. aizstāvēt valsts vai personas īpašumu un sabiedrisko kārtību vai glābjot cilvēka dzīvību;
 - 3.3. nonākot saskarē ar asinīm vai citiem šķidrumiem, vai priekšmetiem, kas ir vai, iespējams, ir inficēti, un pēc šīs saskares ir konstatēts inficēšanās risks;
 - 3.4. izraisoties dabas katastrofai (piemēram, zemestrīcei, nogrūvumam, plūdiem, vētrai) vai nonākot saskarē ar dzīvo dabu (piemēram, kukaiņiem, rāpuļiem vai citiem dzīvniekiem), kuras iedarbība uz cilvēka veselību ir kaitīga.
4. Ja nelaimes gadījums ir noticis ar ārvalsts karavīru, kurš dienesta uzdevumā atradies Latvijā, nelaimes gadījumu izmeklē saskaņā ar šiem noteikumiem vai starptautiskajiem līgumiem.
5. Izdevumus, kas saistīti ar nelaimes gadījuma izmeklēšanu, sedz vienība, kurā noticis nelaimes gadījums.

6. Par nelaimes gadījuma savlaicīgu un kvalitatīvu izmeklēšanu un akta par nelaimes gadījumu militārajā dienestā (turpmāk – akts) sastādīšanu ir atbildīga amatpersona, kurai ar pavēli ir uzdots vadīt nelaimes gadījuma izmeklēšanas komisiju (komisijas vadītājs).

7. Ja uzsāk kriminālprocesu, šajos noteikumos minētā nelaimes gadījuma izmeklēšanu saskaņo ar iestādi, kura ir atbildīga par kriminālprocesa norisi, un izmeklē ar šīs iestādes atļauju tikai pēc izmeklēšanas darbību veikšanas.

II. Nelaimes gadījuma izmeklēšana

8. Nelaimes gadījumu izmeklē, ja cietušajam karavīram iestājusies tūlītēja darbnespēja, bet šo noteikumu 3.3.apakšpunktā minētajā gadījumā –, arī ja nav iestājusies tūlītēja darbnespēja.

9. Nelaimes gadījumu izmeklē ar vienības komandiera (priekšnieka) pavēli norīkota komisija vismaz triju amatpersonu sastāvā. Nelaimes gadījuma izmeklēšanas komisiju (turpmāk – izmeklēšanas komisija) izveido triju dienu laikā pēc nelaimes gadījuma konstatēšanas. Nelaimes gadījumu izmeklē 15 darbdienu laikā, sākot no dienas, kad izveidota izmeklēšanas komisija. Izmeklēšanas komisija triju darbdienu laikā pēc noteiktā izmeklēšanas termiņa beigām sastāda aktu (1.pielikums), izņemot šo noteikumu 20.punktā minēto gadījumu. Ja objektīvu iemeslu dēļ šajā punktā noteikto dienesta izmeklēšanas termiņu nav iespējams ievērot, vienības komandieris (priekšnieks) to var pagarināt uz laiku, ne ilgāku par 30 darbdienu.

10. Izmeklēšanas komisijas sastāvā norīko vienības amatpersonas un obligāti iekļauj personāla un medicīnas dienesta speciālistus. Ja nepieciešams, izmeklēšanas komisijā var iekļaut arī citas amatpersonas (speciālistus, ekspertus), kā arī personu, kas pārstāv cietušā karavīra intereses.

11. Ja nelaimes gadījumā ir cietis karavīrs, kas uz laiku nosūtīts pildīt dienesta pienākumus citā vienībā, nelaimes gadījumu izmeklē tās vienības komandiera (priekšnieka) izveidota izmeklēšanas komisija, kurā ir noticis nelaimes gadījums. Komisijā iekļauj arī tās vienības pārstāvi, kuras sastāvā ir cietušais karavīrs.

12. Ja nelaimes gadījumā ir cietis karavīrs, kas pārvietots uz civilu valsts iestādi vai valsts drošības iestādi, nelaimes gadījumu izmeklē tās civilās valsts iestādes vai valsts drošības iestādes vadītāja izveidota izmeklēšanas komisija, kurā ir noticis nelaimes gadījums. Komisijā iekļauj pārstāvi no Nacionālajiem bruņotajiem spēkiem.

13. Ja karavīrs dienesta pienākumus pildījis citas vienības sastāvā savas vienības amatpersonas vadībā, nelaimes gadījumu izmeklē izmeklēšanas komisija, kuru izveido tās vienības komandieris (priekšnieks), kuras sastāvā ir cietušais karavīrs. Komisijā iekļauj arī tās vienības pārstāvi, kuras sastāvā karavīrs pildīja dienesta pienākumus.

14. Nelaimes gadījumā cietušais karavīrs vai tajā klātesošie karavīri, militārie darbinieki, vienībā strādājošie civilie darbinieki (turpmāk – nelaimes gadījuma liecinieki) par nelaimes gadījumu nekavējoties ziņo tiešajam priekšniekam vai savas vienības komandierim (priekšniekam), štāba priekšniekam vai operatīvajam dežurantam.

15. Ja nelaimes gadījums ir noticis ārpus cietušā karavīra pastāvīgās dienesta vietas un par notikušo nav iespējams paziņot šo noteikumu 14.punktā noteiktajā kārtībā, karavīrs (nelaimes gadījuma liecinieki) par nelaimes gadījumu nekavējoties ziņo tuvākajam militārajam formējumam vai Valsts policijas vai pašvaldības policijas iestādei. Šo institūciju amatpersonām ir pienākums par nelaimes gadījumu nekavējoties ziņot tās vienības amatpersonai, kuras sastāvā ir cietušais karavīrs, vai Nacionālo bruņoto spēku operatīvajam dežurantam.

16. Nelaimes gadījuma lieciniekam ir pienākums nekavējoties sniegt cietušajam karavīram pirmo palīdzību un nogādāt viņu ārstniecības iestādē vai izsaukt neatliekamās medicīniskās palīdzības brigādi, kā arī līdz nelaimes gadījuma izmeklēšanas sākumam notikuma vietu saglabāt neskartu (ja tas neapdraud citu cilvēku dzīvību un veselību vai vidi, neizraisa avāriju, ugunsgrēku un netraucē dienesta norisi vai darba procesu).

17. Vienības komandieris (priekšnieks) vai Nacionālo bruņoto spēku Apvienotā štāba priekšnieks, vai izmeklēšanas komisijas vadītājs pieprasa ārstniecības iestādes ārstējošā ārsta vai Nacionālo bruņoto spēku Centrālās medicīniskās ekspertīzes komisijas izziņu par cietušā karavīra veselības bojājuma smaguma pakāpi (2.pielikums).
18. Izziņu par cietušā karavīra veselības bojājuma smaguma pakāpi izsniedz triju darbdienu laikā pēc pieprasījuma saņemšanas. Izziņā norāda, vai veselības bojājums ir smags, vidēji smags vai viegls. Veselības bojājuma smaguma pakāpi nosaka atbilstoši likuma "Par Krimināllikuma spēkā stāšanās un piemērošanas kārtību" 3.pielikuma "Kritēriji miesas bojājumu smaguma pakāpes noteikšanai, veicot medicīnisko ekspertīzi" otrās, trešās un ceturtās sadaļas nosacījumiem. Ar miesas bojājumiem šo noteikumu izpratnē saprot veselības bojājumus.
19. Karavīra bojāejas vai veselības bojājuma cēlonisko sakarību ar tiešo dienesta pienākumu pildīšanu, ņemot vērā Valsts un pašvaldību institūciju amatpersonu un darbinieku atlīdzības likuma 23.pantā noteiktos gadījumus, kad nelaimes gadījums uzskatāms par nesaistītu ar dienesta pienākumu pildīšanu, nosaka izmeklēšanas komisija. Komisija par to izdara ierakstu aktā.
20. Ja pēc nelaimes gadījuma izmeklēšanas ir mainījušies tiesiskie vai faktiskie apstākļi, kuri bija par pamatu aktā konstatētajam, vienības komandieris (priekšnieks), saņemot šādu informāciju, uzdod izmeklēšanas komisijai 15 darbdienu laikā atkārtoti izmeklēt nelaimes gadījumu vai izveido citu komisiju nelaimes gadījuma izmeklēšanai.
21. Ja par nelaimes gadījumu nav paziņots diennakts laikā vai nelaimes gadījumā gūtais darbspēju zaudējums karavīram iestāties vēlāk, nelaimes gadījumu izmeklē 15 darbdienu laikā pēc cietušā karavīra iesnieguma par nelaimes gadījumu vai cita veida informācijas saņemšanas, bet ne vēlāk kā gada laikā no nelaimes gadījuma dienas.
22. Ja karavīrs dienesta laikā nonācis saskarē ar asinīm vai citiem šķidrumiem, vai priekšmetiem, kas ir vai, iespējams, ir inficēti, un viņam nav radušies tūlītēji veselības traucējumi (vai ārstniecības persona nav konstatējusi darbspēju zaudējumu), bet ir iespējama inficēšanās varbūtība, karavīrs nekavējoties par to rakstiski ziņo tiešajam priekšniekam. Ziņojumā norāda notikuma vietu, laiku un apstākļus, kādos nelaimes gadījums noticis, kā arī lieciniekus, ja tādi ir.
23. Aktu noformē četros eksemplāros. Pirmajam akta eksemplāram pievieno ar nelaimes gadījuma izmeklēšanu saistītos materiālus (piemēram, pavēles kopiju par izmeklēšanas komisijas izveidošanu, izziņu par veselības bojājuma smaguma pakāpi, cietušā karavīra, nelaimes gadījuma liecinieku un atbildīgo amatpersonu paskaidrojumus, plānus, shēmas un dokumentus, kas raksturo nelaimes gadījuma vietu, ieročus, munīciju, transportlīdzekļus, mehānismus, iekārtas un vides bīstamos vai kaitīgos faktorus).
24. Pirmais akta eksemplārs un citi ar nelaimes gadījuma izmeklēšanu saistītie materiāli glabājas tajā vienībā, kuras sastāvā ir cietušais karavīrs. Pa vienam akta eksemplāram (pēc reģistrēšanas vienībā nelaimes gadījumos cietušo karavīru uzskaites žurnālā (3.pielikums)) vienības komandieris (priekšnieks) nekavējoties nosūta:
- 24.1. cietušajam karavīram vai personai, kas pārstāv viņa intereses;
- 24.2. Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras filiālei atbilstoši cietušā karavīra dzīvesvietai;
- 24.3. Aizsardzības ministrijai reģistrēšanai.
25. Ja Aizsardzības ministrija pēc akta saņemšanas konstatē, ka nelaimes gadījums izmeklēts un akts sastādīts, neievērojot šo noteikumu prasības, tā ir tiesīga pieprasīt, lai vienības komandieris (priekšnieks) 10 darbdienu laikā atkārtoti izmeklētu nelaimes gadījumu, vai izveidot citu komisiju nelaimes gadījuma izmeklēšanai.
26. Cietušais karavīrs, persona, kura pārstāv viņa intereses, vai persona, kuras tiesības skar sagatavotais akts, mēneša laikā pēc akta saņemšanas ir tiesīga to apstrīdēt Militārā dienesta likuma 10.panta ceturtajā daļā un

Militārā dienesta iekārtas reglamentā noteiktajā kārtībā.

27. Aizsardzības ministrija pēc saviem ieskatiem vai pēc atbilstošu tiesībaizsardzības institūciju pieprasījuma ir tiesīga papildus izmeklēt nelaimes gadījuma apstākļus.

28. Izmeklēšanas komisija ir tiesīga pieprasīt un saņemt nepieciešamos izziņas materiālus un rakstiskus paskaidrojumus no attiecīgās vienības amatpersonām, kā arī cietušā karavīra un nelaimes gadījuma liecinieku rakstiskus paskaidrojumus.

29. Vienības komandieris (priekšnieks):

29.1. informē cietušo karavīru vai personu, kas pārstāv viņa intereses, par karavīra tiesībām uz sociālajām garantijām;

29.2. informē cietušo karavīru vai personu, kas pārstāv viņa intereses, par tiesībām uz pabalstu saskaņā ar Valsts un pašvaldību institūciju amatpersonu un darbinieku atlīdzības likumu;

29.3. iepazīstina vienības amatpersonas, cietušo karavīru vai personu, kas pārstāv viņa intereses, ar materiāliem, kas saistīti ar nelaimes gadījuma izmeklēšanu;

29.4. izskata nelaimes gadījuma cēloņus un komisijas ieteiktos pasākumus to novēršanai. Nosaka pasākumus, kas veicami, lai turpmāk novērstu analogisku nelaimes gadījumu iespēju;

29.5. ja karavīram aktīvā dienesta laikā, pildot dienesta pienākumus, nelaimes gadījumā konstatētais veselības bojājums gada laikā kļūst smagāks, nosūta Aizsardzības ministrijai paziņojumu par sekām, ko cietušajam karavīram izraisījis militārajā dienestā notikušais nelaimes gadījums (4.pielikums).

30. Aktu un ar nelaimes gadījuma izmeklēšanu saistītos materiālus vienībā glabā 45 gadus un pēc tam nodod arhīvā.

III. Nelaimes gadījuma speciālā izmeklēšana

31. Nelaimes gadījuma speciālo izmeklēšanu (turpmāk – speciālā izmeklēšana) nosaka, ja:

31.1. konstatēta viena vai vairāku karavīru nāve;

31.2. karavīram konstatēti smagi veselības bojājumi;

31.3. karavīrs ir miris no slimības, kuru izraisījis nelaimes gadījums;

31.4. karavīrs ir miris no slimības, kas gūta aktīvā dienesta laikā, pildot militārā dienesta pienākumus (arodslimība).

32. Par šo noteikumu 31.punktā minētajiem nelaimes gadījumiem vienības komandieris (priekšnieks) diennakts laikā pēc nelaimes gadījuma konstatēšanas paziņo pakļautības kārtībā augstākam komandierim (priekšniekam), Specializētajai vairāku nozaru prokuratūrai un Aizsardzības ministrijai. Paziņojumā norāda vienības nosaukumu, datumu un laiku, kad noticis nelaimes gadījums, vietu, kur noticis nelaimes gadījums, cietušo karavīru skaitu, vārdu, uzvārdu, personas kodu, dzīvesvietu, vecumu, dzimumu, amatu, kā arī sniedz ziņas par nelaimes gadījuma apstākļiem.

33. Speciālajai izmeklēšanai norīko:

33.1. pakļautības kārtībā augstākā komandiera (priekšnieka) ar pavēli izveidotu speciālās izmeklēšanas komisiju vismaz triju amatpersonu sastāvā. Speciālās izmeklēšanas komisijas vadītājs darbam komisijā pieaicina vienības

komandiera (priekšnieka) pilnvarotu personu, cietušo karavīru vai personu, kas pārstāv viņa intereses, kā arī, ja nepieciešams, attiecīgus speciālistus un ekspertus;

33.2. ja nelaimes gadījums (vai slimība) ir izraisījis viena karavīra nāvi, – Nacionālo bruņoto spēku komandiera izveidotu speciālās izmeklēšanas komisiju;

33.3. ja nelaimes gadījums ir izraisījis divu vai vairāku karavīru nāvi, – aizsardzības ministra izveidotu speciālās izmeklēšanas komisiju.

34. Speciālās izmeklēšanas komisija pēc tās izveidošanas uzsāk un 20 darbdienu laikā izmeklē nelaimes gadījumu, kā arī sastāda aktu. Izņēmuma gadījumā, ja noteiktajā laikā nav iespējams saņemt nepieciešamos dokumentus (piemēram, aizkavējas izziņu saņemšana, veselības stāvokļa vai prombūtnes dēļ nevar saņemt liecinieku vai amatpersonu paskaidrojumus), amatpersona, kas ir izdevusi pavēli par speciālo izmeklēšanu, var pagarināt izmeklēšanas termiņu līdz trim mēnešiem.

35. Ja karavīrs ir miris nelaimes gadījumā gūtā veselības bojājuma dēļ vai nelaimes gadījuma izraisītās slimības ārstēšanas laikā, speciālās izmeklēšanas termiņu skaita no karavīra nāves dienas (ja speciālā izmeklēšana nav veikta jau iepriekš).

36. Speciālās izmeklēšanas komisija ir tiesīga:

36.1. pieprasīt rakstiskus vai mutiskus paskaidrojumus no vienības amatpersonām, nelaimes gadījuma lieciniekiem un cietušā karavīra;

36.2. pieprasīt, lai vienības komandieris (priekšnieks):

36.2.1. pieaicinātu speciālistus un ekspertus;

36.2.2. nodrošinātu iespēju veikt tehniskos aprēķinus un laboratoriskos mērījumus, fotografēt bojātos objektus un nelaimes gadījuma vietu, kā arī veiktu citas speciālajai izmeklēšanai nepieciešamās darbības un segtu izdevumus, kas saistīti ar minētajiem pasākumiem;

36.2.3. iesniegtu speciālajai izmeklēšanai nepieciešamos materiālus un izziņas;

36.2.4. nodrošinātu komisiju ar transportlīdzekļiem un sakariem;

36.2.5. nodrošinātu ar speciālo izmeklēšanu saistīto dokumentu un citu materiālu pavairošanu;

36.2.6. ja nepieciešams, nodrošinātu speciālajā izmeklēšanā iesaistītās personas ar aizsargapģērbu, apaviem un citiem individuālajiem aizsardzības līdzekļiem;

36.2.7. pieprasītu no valsts institūcijām ar speciālo izmeklēšanu saistīto dokumentu un citu materiālu kopijas;

36.3. izmeklējot ceļu satiksmes negadījumu vai citu negadījumu, kas ir noticis ar karavīru ārpus viņa pastāvīgās dienesta vietas (vienības), iepazīties ar nepieciešamajiem dokumentiem Valsts policijas, Ceļu policijas vai Pašvaldības policijas pārvaldē (iestādē) (ar šo institūciju amatpersonu atļauju).

37. Speciālās izmeklēšanas komisija pēc speciālās izmeklēšanas beigšanas, pamatojoties uz izmeklēšanā iegūtajiem materiāliem, noformē aktu piecos eksemplāros.

38. Ja nelaimes gadījumā ir cietuši vairāki karavīri, par katru cietušo vai bojāgājušo karavīru noformē atsevišķu aktu.

39. Speciālās izmeklēšanas materiāli ir: